

Tilfældet? Fordi ingen af de engelske og franske Politikere noget Øjeblik tænkte sig den Mulighed, at Danmark sluttede sig til deres Modstandere. Naar vi modtog Henvendelse fra tysk Side, hvorfor var det da? Fordi man indenfor den tyske Verden regnede med den Mulighed, at Danmark vilde slutte sig til Tysklands Modstandere paa Baggrund af den Historie, der var Danmark og Tyskland imellem. Derfor henvendte man sig til os, og derfor rettede man det Spørgsmaal til os i de Dage, og derfor gav vi Svar overfor dem, der henvendte sig.

Men naar man nu ser Angreb rettet fra de to ærede Partiers Side paa dette Punkt, maa jeg tilstaa, at det er forunderligt at se, hvordan Menneskers Glemsomhed, Menneskers Evne til at forstaa og opfatte fuldstændig kan glippe overfor de Begivenheder, de staaar overfor. Thi Forholdet er dette, at der er afgivet en anden Erklæring fra dansk Side overfor Tyskland i 1907 og en Erklæring af ganske anden Karakter. Den danske Statsministers og Forsvarsministers Udsending sagde den Gang til den tyske Generalstabschef, at Danmark under ingen Omstændigheder burde staa ved Siden af Tysklands Modstandere — det er en Sætning, der svarer til den, vi har udtalt —, men dertil føjede han, at dersom Opretholdelsen af Danmarks Neutralitet maatte vise sig umulig under en tysk-engelsk Krig, vilde vi gaa med Tyskland. Denne Erklæring afgav Kaptajn Lütken som Udsending for den daværende Statsminister Hr. J. C. Christensen. Han indberettede denne Erklæring til Hr. J. C. Christensen, og Hr. J. C. Christensen foretog sig intet i den Anledning, han lod denne Erklæring overfor den tyske Generalstabschef staa fast. Naar dette er Kendsgerningen, tilstaaar jeg, at det forekommer mig at ligge ud over, hvad det er muligt at forstaa, at Repræsentanter for Partier, der vedblivende staaar fylket om denne Mand og har ført hans Forsvar ogsaa i denne Sag, er i Stand til at udtale sig saaledes, som sket er.

Men ikke blot Erklæringen af 3. August, ogsaa selve Beslutningen af 5. August om Minernes Udlægning søger de ærede Repræsentanter for de to paagældende Partier nu at kaste et tvetydigt Skær over som en Beslutning, der ikke er forenelig med den ligelige Neutralitet. Denne Opfattelse er tidt og ofte tilbagevist. Med Hensyn til selve Bæltspærringen foregik den i August 1914 i Danmarks Interesse, og den viste sig Krigens Tid igennem at tjene Danmarks Interesse. Ja, siger man, men den var ogsaa i Tysklands Interesse. Dertil svarer jeg,

at afgørende for, om en Foranstaltning har neutralitetsmæssig Karakter, er ikke, om den i Kraft af givne Forhold kommer til at virke praktisk talt til Fordel for den ene eller den anden krigsførende, men om den er foretaget ud fra Hensynet til vedkommende Stats egen Interesse. Og med Hensyn til, om den gjorde Gavn eller Skade for Tyskland, er Forholdet dette, at i den første Tid efter Bestemmelserne om Neutralitets-spærringen i Store Bælt opfattede man fra tysk Side og fra den tyske Marines Side disse Foranstaltninger som gavnlige Foranstaltninger for Tyskland, men der foreligger Udtalelser i de tyske Marinearkivberetninger og fra Admiral Tirpitz om, at man senere hen i Krigens ansaa det for en for Tyskland skadelig Foranstaltning. Jeg ved ikke, om de ærede Ordførere for de forskellige Partier da mener, at Minespærringen paa en Tid var uligelig til Fordel for Tyskland og paa et senere Tidspunkt til Fordel for Modparten. Men i hvert Fald kan jeg tilføje, at det synes mig mere end forunderligt, at disse Klager kan fremkomme ogsaa fra det konservative Parti og underskrevet af Formanden for det konservative Parti, det ærede Landstingsmedlem Hr. Piper, thi det ærede Medlem har den Dag, da Beslutningen skulde træffes, tilraadet Mineudlægningen, saa det synes ganske forunderligt, at han nu kan optræde paa denne Maade.

Ligeledes beskæftigede de ærede Herrer sig med Spionerilovens Administration, og overfor de Udtalelser, som blev fremsat af Kammerherre Zahle, udtalte det ærede Medlem Hr. Pürschel nu her i Dag, at ham kunde man ikke regne, han agerede jo med ved den Lejlighed, han var mellem dem, der havde været Deltagere i det hele. Overfor dette vil jeg sige, at de Embedsmænd, som paa det Tidspunkt var med til at udføre Regeringens Beslutninger, bærer ikke Ansvaret derfor, og de staaar med fuld Ret og fuld personlig Berettigelse til at udtale deres Bedømmelse bagefter uden Hensyn til dette, at de selv har været med til at gennemføre Ordren. Overfor hele den Fremstilling, som her er givet, kan jeg imidlertid nøjes med at hævde, at vi anvendte Spioneriloven saaledes, som det er forklaret for Kommissionens Medlemmer af Departementschefen i Justitsministeriet: vi undgik at rette Tiltale i Sager, hvor det kun kunde betyde forøget Vanskelighed for den danske Stats Interesse, vi undlod i en Række Tilfælde at rejse Sager, der gjaldt tyske Spioner af forskellig Art, vi undgik at rejse Tiltale i Sager, der angik Spionvirksomhed fra anden